

LAHDEN KAUPUNGIN YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLLON VALVONTASUUNNITELMA VUOSILLE 2011-2014

Osa 5. Kuluttajaturvallisuusvalvonta

1 YLEISTÄ	2
2 VALVONTASUUNNITELMAN SISÄLTÖ	3
2.1. Valvonnan maksullisuus	5
3 TUOTETURVALLISUUSVALVONNAN PAINOPISTEET VUOSINA 2011-2014	5
4 TARKASTUSTEN JA TARKASTUSTEN SISÄLLÖN MÄÄRITTELY	6
4.1. Tarkastusten määrittely	6
4.2. Tarkastusten sisällön määrittely	6
4.2.1. Säännöllisen valvonnan tarkastukset	6
4.2.2. Lisätarkastukset.....	7
4.2.3. Projektitarkastukset.....	7
4.2.4. Muut tarkastukset.....	7
5 VALVONTAKOhteiden TARKASTUSTIHEYS	7
5.1. Kohteiden kartoittaminen.....	8
6 VALVONNAN TOTEUTUMINEN KÄYTÄNNÖSSÄ	8
6.1. Arvioitu työajan tarve	8
6.2. Projektit.....	9
6.3. Resurssien käytön suunnitelma.....	9
6.4. Toimivallan delegointi viranhaltijoille.....	9
7 RAPORTOINTI JA SUUNNITELMAN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI	9
8 LAATUTYÖ JA LAATUJÄRJESTELMÄT	10
9 KOULUTUS	10
10 VARAUTUMINEN ERITYISTILANTEISIIN	10
11 VIESTINTÄ	10

LIITTEET

LIITE 1: Valvontasuunnitelman mukaiset tarkastukset vuonna 2011-2014

LIITE 2: Varautuminen erityistilanteisiin

1 YLEISTÄ

Turvatekniikan keskus (Tukes), vuoden 2011 alusta alkaen Turvallisuus ja kemikaalivirasto (Tukes), antaa kuluttajaturvallisuusvalvonnan (aikaisemmin tuoteturvallisuusvalvonnan) valtakunnallisen valvontaohjelman vuosille 2011 - 2014. Valvontaohjelman antamisesta säädetään kulutustavaroiden ja kuluttajapalvelusten turvallisuudesta annetun lain (KuTuL 75/2004) 14 § ja valtioneuvoksen asetuksessa ympäristöterveydenhuollon valtakunnallisista valvontaohjelmista (ns. valvontaohjelma-asetus, 664/2006).

Kuluttajaturvallisuusvalvonnan valtakunnallinen valvontaohjelma on osa elintarviketurvallisuusviraston Eviran, Sosiaali ja terveystieteiden tutkimuskeskuksen Eviran, Sosiaali ja terveystieteiden tutkimuskeskuksen Syken ja Tukesin yhdessä laatimaa ympäristöterveydenhuollon yhteistä valtakunnallista valvontaohjelmaa vuosille 2011 - 2014.

Kuluttajaturvallisuusvalvonnan valtakunnallisessa valvontaohjelmassa on ennakoitu uuden kuluttajaturvallisuuslain voimaantuloa. Ehdotettu laki korvaisi valvontaohjelmaa kirjoitettaessa voimassa olevan lain kulutustavaroiden ja kuluttajapalvelusten turvallisuudesta (75/2004). Mikäli laki lakiehdotus muuttuu ja se muutoksilla on vaikutusta valvontaohjelmaan. Tullaan muutoksen tekemään valvontaohjelman vuosittaisien päivityksien yhteydessä.

Valvontasuunnitelman tavoitteena on yhdenmukaistaa valvontaviranomaisten suorittamaa valvontaa sekä mahdollistaa se, että kunnalliset valvontasuunnitelmat olisivat eri puolilla maata samantasoisia. Keskusviranomaiset ovat antaneet valtioneuvoston asetuksen 664/2006 mukaisesti Ympäristöterveydenhuollon yhteisen valtakunnallisen valvontaohjelman ja erikseen toimialakohtaiset valtakunnalliset valvontaohjelmat siten kuin valvontaohjelmista on erityislainsäädännössä säädetty.

Tuoteturvallisuusvalvonnasta on annettu laki Kulutustavaroiden ja kuluttajapalvelusten turvallisuudesta (KuTuL) (75/2004), jonka 15 § mukaan kuntien on laadittava tuoteturvallisuusvalvonnan suunnitelma ja 14§ mukaan Kuluttajaviraston (Tukes) on laadittava valtakunnallinen valvontaohjelma. Kunnan valvontasuunnitelma on laadittava siten, että valvonta on laadukasta, säännöllistä ja ehkäisee kuluttajapalveluihin liittyviä vaaroja. Valvontasuunnitelmassa pyritään tuomaan lisäksi selkeästi esille riskinarviointiin perustuva osa kuluttajaturvallisuusvalvontaa, joka on tarkoitus toteuttaa suunnitelman toteutumisaikana.

Tämä sisältää kuluttajapalvelukohteiden valvontakriteeristön mukaista valvontaa, valvontaprojekteihin osallistumista ja ilmoituksen käsittelyä, erityistilanteiden valvontatapauksen käsittelyä, valvontayksikön havaittujen valvontatapauksen hoitamista. Kulutustavaroiden valvontaa suoritetaan pääosin Tukesin ja tullin toimesta. Kuntatasolla on kuitenkin tarkoituksen mukaista valvoa kosmetiikan ja lelujen ja kynttilätuotteiden paikallista valmistusta.

Lahden kaupungin valvontaohjelman laatimisessa on huomioitu yhteinen valtakunnallinen ympäristöterveydenhuollon valvontaohjelma 2011-2014, jossa on osana myös kuluttajaturvallisuusvalvonnan valtakunnallinen valvontaohjelma vuosille 2011-2014. Kaupunginvaltuusto on siirtänyt lupa- ja valvontaviranomaisen tehtävät kunnan terveysuojeluviranomaisille, joka Lahden kaupungin alueella on Lahden seudun rakennuslautakunnan ympäristöterveyden jaosto.

Valvontaohjelma tarkastetaan vuosittain ja olennaiset muutokset käsitellään LSRL/ ympäristöterveyden jaostossa. Mikäli ei olennaisia muutoksia, viedään suunnitelma jaostolle tiedoksi.

2 VALVONTASUUNNITELMAN SISÄLTÖ

Vuosien 2011- 2014 erityiset teema-alueet kuluttajaturvallisuusvalvonnassa

Vuosina 2011-2014 kuluttajaturvallisuudessa on kolme erityistä teema-aluetta:

1. Hallituksen esityksessä (99/2010) ehdotetun kuluttajaturvallisuuslain aiheuttamien mahdollisten muutosten omaksuminen ja toteuttaminen

- Termit kuluttajaturvallisuus ja toiminnanharjoittaja otetaan käyttöön
- Ilmoitusvelvollisuus, toiminnanharjoittajat velvoitetaan tekemään valvontaviranomaiselle ilmoitus toiminnan aloittamisesta muuttamisesta tai lopettamisesta silloin kun palveluun voi liittyä merkittäviä riskejä

➤

Koskee seuraavia toiminnanharjoittajia:

- huvipuistot, perhepuisto, eläintarha, kotieläinpuisto, tivoli tai sirkus

- kuntosali
- laskettelukeskus tai muu rinnekeskus
- leikkikenttä tai siihen rinnastettava sisäleikkipaikka
- rullalautailupaikka tai vastaava pyöräilypaikka
- seikkailu, elämys, luonto- tai niihin rinnastettava muu ohjelmapalvelu; jollei siihen liittyvää riskiä voida arvioida vähäiseksi
- ratsastustalli tai muu ratsastuspalvelu
- kartingrata
- uimahalli, maauimala, kylpylä tai viihdekylpylä
- tatuointi-, lävistys- tai muu vastaava palvelu sekä
- tapahtuma, joka sisältää merkittävän riskin (suuret yleisötilaisuudet sisältäen ohjelmapalveluita)

Lisäksi teema-alueeseen kuuluu:

Turvallisuusasiakirja vaatimus kaikilta niiltä palveluilta, jota kuuluva ilmoitusvelvollisuuden piiriin

Hallinnollisten pakkokeinojen selkeyttäminen ja kehittäminen

2. Kuluttajaturvallisuusvalvonnan painopistealueiden päivityksen aiheuttamien muutosten omaksuminen ja toteuttaminen.

- Uusina painopistealueina sisäleikkipaikat ja turvapuhelinpalvelut

Koskee toiminnanharjoittajia, jotka tarjoavat turvapuhelinpalveluja tai sisäleikkipaikkoja omana palvelunaan

3. Kuluttajaturvallisuusvalvonnan resurssien varmistaminen

Resurssien valmistamiseksi tulisi valvontayksikössä olla terveystarkastaja, jonka työtehtävät koostuisivat suurimmaksi osaksi kuluttajaturvallisuusvalvonnan tehtävät. Jokaisessa valvontayksikössä tulee olla vähintään yksi kuluttajaturvallisuusvalvontaan erikoistunut viranhaltija ja hänelle osaavat varahenkilö.

Valvontasuunnitelman laatimisessa ja toteutumisen arvioinnista tulisi asetuksen (665/2006) mukaan arvioida valvonnasta saatujen tulojen kohdentuminen takaisin valvontaan.

Valvontakohteiden turvallisuutta tarkastaessa arvioidaan palveluun liittyvä riskit. Tukesissa on tehty alustava kohdetyyppikohtainen riskinarviointi, jonka perusteella kuluttajaturvallisuusvalvonnan painopistealueiden tarkastustoiminnoille on määritelty keskimääräiset tarkastustiheydet ja tarkastusajat.

Lisäksi Suunnitelmalliselle valvonnalle on annettu perusta ympäristöterveydenhuollon laeilla. Valvontasuunnitelma-asetuksen 3 §:n mukaan kunnan ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman tulee sisältää vähintään:

- Tarkastusten sisällön määrittely
- Valvontakohteiden tai valvontakohdetyyppien tarkastustiheys
- Tarkastukseen keskimäärin käytettävä aika
- Näytteenotto ja näytteiden tutkiminen
- Valvontasuunnitelman toteutumisen arviointi
- lisäksi valvontasuunnitelmaan voidaan sisällyttää:
- Voimavarojen riittävyys sekä henkilöstön pätevyys
- Laatu työ ja laatu järjestelmät

- Erityistilanteisiin varautuminen
- Viestintä

Kuluttajaturvallisuusvalvonnan kunnalle osoitetut tehtävät sekä valvontasuunnitelman hyväksyminen kuuluu Lahden seudun rakennuslautakunnan ympäristöterveyden jaostolle.

2.1. Valvonnan maksullisuus

Säännöllisen valvonnan tarkastukset ovat pääasiassa ennalta sovittuja ja maksullisia. Lisätarkastuksia voidaan tehdä tarvittaessa ennalta ilmoittamatta, jos epäillään palveluntarjoajan epäasiallista toimintaa, joka ei selviä ennalta ilmoitetulla tarkastuksella. Lisätarkastuksista laskuttaminen edellyttää pakkotoimien käyttöä.

Maksujen perusteista ja taksasta päättää Lahden kaupunki. Maksut tulee määrätä siten, että ne vastaavat suuruudeltaan enintään suoritteen tuottamisesta aiheutuvia kustannuksia. Maksujen periminen on mahdollista vasta valvontasuunnitelman hyväksymisen jälkeen. Projektitarkastukset voidaan tehdä maksullisina.

Säännöllisen valvonnan maksujen suuruudet on esitetty ympäristöterveydenhuollon valvontaohjelman yhteisessä osassa.

3 TUOTETURVALLISUUSVALVONNAN PAINOPISTEET VUONNA 2011-2014

- huvipuistot
- kuntosalit
- leikkikentät
- sisäleikkipaikat
- rullalautailupaikat
- ohjelmapalvelut
- kiipeilykeskukset/-seinät
- ratsastustallit
- kartingradat
- uimahallit
- uimarannat
- talviuintipaikat
- tatuointi-/ lävistys- ja muut kehonmuokkauspalvelut
- turvapuhelimet
- yleisötilaisuudet

Kohteisiin tehdään tarkastuksia valvontasuunnitelman mukaisesti ja tarvittaessa tehdään lisätarkastuksia.

Valvontakohteen tehtävän tarkastuksen tarkoituksena on valmistua siitä, että palvelusta ei aiheudu vaaraa kuluttajien turvallisuudelle, ja että asiakasturvallisuus tosiasiallisesti ylläpidetään ja kehitetään. Valvontaviranomaisen tehtävä ei ole keksiä keinoja palveluun tai tavaran liittyen vaarojen poistamiseksi, vaan selvittää se, onko tarkastuksen kohde ylipäätään mahdollista saada riittävän turvalliseksi.

4 TARKASTUSTEN JA TARKASTUSTEN SISÄLLÖN MÄÄRITTELY

4.1. Tarkastusten määrittely

Viranomaisen tarkastusoikeudesta on säädetty KuTuL:n 17 §:ssä. Hallintolain (434/2003) 39 § mukaan viranomaisen on ilmoitettava tarkastuksesta ennakkoon asianosaiselle, jollei ilmoittaminen vaaranna tarkastuksen tarkoituksen toteutumista. Tarkastukset voivat kohdistua muiden muassa tuotteisiin, tiloihin, asiakirjoihin tai olosuhteisiin. Tarkastukseen voi sisältyä myös näytteenottoa.

4.2. Tarkastusten sisällön määrittely

Tarkastukset jaetaan neljään eri kategoriaan, joita ovat säännöllisen valvonnan tarkastukset, lisätarkastukset, projektitarkastukset, sekä muut tarkastukset (mm. ilmoitukset, valitukset).

Tarkastuksissa käytetään kuluttajaturvallisuusvalvonnan ekstranetista saatavia tarkastuslistoja tai itse laadittuja tarkastuslistoja. Tarkastuksissa kiinnitetään huomiota ennen kaikkea toiminnanharjoittajan omavalvontajärjestelmään. Tarkastuskertomuksissa esitetään johtopäätökset tarkastuskohteesta, joiden mukaan kohdistetaan valvontaa riskikohteisiin. Kohteissa annetaan toimenpidekehotuksia mm. rakenteellisista puutteista, turvallisuusasiakirjojen ja tarvittavan koulutuksen puutteellisuudesta. Kohteille annetaan tarvittaessa määrääjat havaittujen puutteiden korjaamiseksi ja tehtyjen korjaustoimenpiteiden varmentamiseksi tehdään lisätarkastuksia.

Tarkastuksista tehdään tarkastuskertomus, johon merkitään tarkastuksen syy tai syyt. Tarkastuskertomus tehdään kahtena kappaleena, joista toinen toimitetaan tarkastajan allekirjoittamana tarkastuskohteeseen.

Jos tarkastus tehdään useamman ympäristöterveydenhuollon lain puitteissa ns. yhdistettynä tarkastuksena, merkitään kukin laki tarkastuskertomukseen ja tarkastus tilastoidaan kunkin lain mukaan Tarkastaja-ohjelmaan.

Yleisötilaisuuksien ja ohjelmopalvelujen tarkastuksissa pyritään tekemään yhteistarkastuksia eri viranomaisten kanssa, mikäli se katsotaan kohteesta riippuen tarkoituksenmukaiseksi.

4.2.1. Säännöllisen valvonnan tarkastukset

Tarkastukseen varattava aika on vähintään kaksi tuntia. Tarkastukseen käytettävän ajan suunnittelussa otetaan huomioon tarkastuksen kohde, tarkastuksen valmistelu, tarkastuksen sisältö sekä tarkastuskertomuksen laatiminen.

Kuluttajapalveluiden tarkastamiseen kuuluu tarkastuksen ajankohdan sopiminen, toiminnanharjoittajan turvallisuusasiakirjaan tai -suunnitelmaan tutustuminen, kohteen tarkastus, jossa tarkastetaan tilat ja varusteet, keskustellaan mahdollisista ongelmista tai läpikäydään onnettomuus- tai vastaavaa kirjanpitoa toiminnanharjoittajan kanssa, läpikäydään erilaiset kohteessa olevat turvaohjeet ja keskustellaan mahdollisten lisäohjeiden tarpeesta sekä erityisesti avun hälyttämisestä onnettomuustilanteessa ja seu-

rataan palvelun suorittamista todellisella suorituspaikalla palvelun turvallisuuden arvioimiseksi.

4.2.2. Lisätarkastukset

Lisätarkastus voi olla joko ennalta sovittu tai ennalta ilmoittamaton ja tehdään palvelun tai kulutustavaran turvallisuuden varmistamiseksi.

Tarkastustiheyden lisäämisen arvioinnissa otetaan huomioon mm. suorituspaikka ja rakenteet sekä kiinnitetään huomiota henkilökunnan asiantuntemukseen. Lisätarkastuksen tekemiseen vaikuttaa myös turvallisuusasiakirja ja sen toteuttaminen.

4.2.3. Projektitarkastukset

Projektitarkastukset liittyvät joko Lahden kaupungin omiin tai seudullisiin projekteihin tai ovat valtakunnallisia tai aluehallintoviraston projekteja. Projektitarkastus tehdään projektin suunnittelijan ohjeiden mukaan ja laaditaan ohjeiden mukaiset dokumentit ja tarkastuskertomukset.

Vuonna 2011 osallistutaan valtakunnalliseen koripallokorien ja jalkapallomaalien turvallisuus yleisillä pallopelialueilla- projektiin, sekä Etelä-Suomen aluehallintoviraston rullalautapaikkojen turvallisuus- projektiin.

Tukes tiedottaa osaltaan projektien alkamisesta ja niiden tuloksista. vuosittain vaihtuvat Kuluttajaturvallisuusprojektit löytyvät kuluttajaturvallisuuden ekstanetistä projektit sivuilta. Vuosien 2012, 2013 ja 2014 projektit tulevat myös ekstranettiin ja ne pyritään toteuttamaan ja päivittämään vuosittaisiin valvontasuunnitelmiin.

4.2.4. Muut tarkastukset

Ilmoituksen tai valituksen perusteella tehtävä tarkastus: tehdään kuluttajan tai toisen viranomaisen tekemässä ilmoituksessa mainitun turvallisuuspuutteen toteamiseksi siten, ettei toiminnanharjoittaja voi varautua tarkastukseen ennakolta. Kuluttajien tekemien ilmoitusten perusteella tehtäviä tarkastuksia voidaan tehdä myös osana valvontasuunnitelman mukaista tarkastusta.

5 VALVONTAKOHTEIDEN TARKASTUSTIHEYS

Kuluttajaturvallisuusvalvonnan mukaisia valvontakohteita ovat ennen kaikkea erilaisia kuluttajapalveluja tarjoavat yritykset ja toiminnanharjoittajat. Liitteessä 1 on esitetty kuluttajaturvallisuusvalvonnan mukaisen säännöllisen valvonnan kohteet tyypeittäin ja suunnittelujaksolla tehtävät tarkastukset.

Liitteen 1 kohta 1.4 (leikkikentät ym.) on valvontakäyntien tarve puolitetty annetusta ohjearvosta (0,5). Perusteena on toiminnanharjoittajalla oleva toimiva omavalvonta ja useamman vuoden seuranta/tarkastukset sen toimivuuden varmistamiseksi.

5.1. Kohteiden kartoittaminen

Valvontakohteiden kartoitus perustuu:

1. Aiempien vuosien tietojen keruussa ilmoitettujen tietojen päivittämiseen
2. Muiden ympäristöterveydenhuollon lakien nojalla tehtyihin ilmoituksiin
3. X-City Lahden yritysrekisteriin
4. Viranomaisyhteistyöhön (poliisi, pelastustoimi, rakennusvalvonta)
5. Paikallistuntemukseen
6. Jos uusi laki tulee voimaan, niin toiminnanharjoittajan tekemät ilmoitukset (Kuluttajaturvallisuuslain voimaan tulon jälkeen ilmoitusvelvollisuuteen?)

6 VALVONNAN TOTEUTUMINEN KÄYTÄNNÖSSÄ

6.1. Arvioitu työajan tarve

Tässä vaiheessa tarkastellaan vuoden 2011 toimintaa. Tarkastelujakson muista vuosista tehdään vuosittain tarkistettu suunnitelma ohjeiden mukaisesti. Painopistealueiden tarkastuksiin keskimääräinen tarvittava resurssi tarkasteltavalla ajanjaksolla (v. 2011-2014) on 53 htpv/vuosi.

KuTu-lain mukaisiin suunnitelmallisen valvonnan työtehtäviin (liite 1) on resursoitu käytettävän (suluissa tarkastusmäärät) v. 2011 56 htpv (106),

Projektitarkastukset ovat valvonnan painopistealueilla ja ne sisältyvät edellä mainittuun tarkastusmäärään. Projektitarkastuksia on kohdassa 4.2.3 mainittuihin projekteihin liittyvät tarkastukset.

Muu kuluttajaturvallisuusvalvontaan suunniteltu työaika (htpv):

- matkat
- koulutus
- perehtyminen uudistuvaan lainsäädäntöön
- muut tarkastukset
- palaverit/ neuvonta
- kohteiden kartoitus ja ilmoitusten käsittely
- asiakasvalitusten ja erityistilanteiden hoito

YHTEENSÄ

110 htpv

Kuluttajaturvallisuusvalvontaan kuuluu lisäksi muita tehtäviä, joiden resurssin tarve on laskennallisesti 110 henkilötyöpäivää eli suunnitelmallisen ja muun valvonnan tarve tarkoittaa v. 2011 176 htpv (0,8 htv).

Valvontaan sisältyy mm:

- suunnittelua
- toimijan opastamista
- tarvittaessa hallinnollisten pakkokeinojen käyttämistä vaarojen poistamiseksi
- erityisvalmiuden ylläpitoa
- viestintää

Kaava 1. Työajan tarve (htpv)/ valtakunnallisen valvontaohjelman valvontakriteeristön mukaan on v. 2011:

Tuoteturvallisuus valvonnan kokonaistyöajan tarve on:

- Painopistealueiden kohteiden valvonta 56 htpv
- Muiden kuin painopisteiden valvontatarve ja muu tuoteturvallisuusvalvontaa tukeva työ 110 htpv
- Kiinteä hallinnollisen työn osuus 10 htpv

Laskennallinen vähimmäistarve kuluttajaturvallisuusvalvontaan on valvontayksikössä siten 176 htpv eli 0.8 htv.

Vuosittain tarkentuvat lukemat tarkistetussa valvontaohjelmassa kulloisenkin mahdollisen muutostarpeen mukaan.

6.2. Projektit

Vuonna 2011 osallistutaan valtakunnalliseen koripallokorien ja jalkapallomaalien turvallisuus yleisillä pallopelialueilla- projektiin, sekä Etelä-Suomen aluehallintoviraston rullalautapaikkojen turvallisuus- projektiin.

Muiden vuosien projektit tarkastellaan vuosittain suunnitelmaa päivitettäessä.

6.3. Resurssien käytön suunnitelma

Valvontaresurssit ja niiden käytöstä on selvitys ympäristöterveydenhuollon valvontaohjelman yhteisessä osiossa.

6.4. Toimivallan delegointi viranhaltijoille

Kulutustavaroiden ja kuluttajapalvelusten turvallisuudesta (KuTuL) (75/2004), annettun lain 23 § ja 24 § mukainen toimivalta on delegoitu johtavalle terveystarkastajalle. Tuoteturvallisuusviranomaisen ja valvontasuunnitelman hyväksyjä on Lahden seudun rakennuslautakunnan ympäristöterveyden jaosto.

7 RAPORTOINTI JA SUUNNITELMAN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI

Lahden kaupungin teknisen Lahden seudun rakennuslautakunnan ympäristöterveyden jaoston hyväksymä arviointi valvontasuunnitelman toteutumisesta sekä valvontayksikössä vuosittain suoritettavat tarkastukset ja toimenpiteet raportoidaan tuoteturvallisuusvalvonnan tiedonkeruulomakkeelle ja toimitetaan vuosittain lääninhallitukselle suunnitelmaavuoden jälkeisen maaliskuun loppuun mennessä.

Projektit raportoidaan ohjeistetulla tavalla mahdollisimman pian projektityön päätyttyä. Projektien tuloksia tarkastellaan myös omassa yksikössä ja arvioidaan onko niillä vaikutusta seuraavissa valvontasuunnitelmissa.

Tuoteturvallisuuslain valvontasuunnitelman toteutumista on arvioitava vuosittain. Tuoteturvallisuuslain valvontatiedoista tehdään yhteenveto ja arviointi Lahden seudun

rakennuslautakunnan ympäristöterveyden jaostolle tarkasteluvuotta seuraavan vuoden tammi-maaliskuussa.

Toteutumisen arviointi pohjautuu toistaiseksi Tukesin tätä tarkoitusta varten laatimaan taulukkoon, joka on yhdistetty kuluttajaturvallisuusvalvonnan vuosittaiseen valvontatietojen raportointiin. Arvioinnissa tulee myös ottaa huomioon teema-alueiden toteuttaminen ja palveluntarjoajien omavalvonnan tarkastamiseen liittyvät tekijät.

Arvioinnista laaditaan edellä mainittujen raporttien pohjalta lyhyt kirjallinen yhteenveto, missä nostetaan raporteista esille ainakin valvontasuunnitelma-asetuksessa esitetyt kohdat:

- 1) tarkastusten määrä valvontakohdetyypeittäin
- 2) tarkastusten kattavuus
- 4) valvonnasta saatujen tulojen kohdentaminen.

Yhteenvedossa tuodaan esille myös muuta valvonnan kannalta oleellista ja ajankohtaista, kuten esim. resurssien riittävyys laskennalliseen tarpeeseen nähden nyt ja tulevaisuudessa

8 LAATUTYÖ JA LAATUJÄRJESTELMÄT

Tuoteturvallisuuslaki ei edellytä laatujärjestelmän laatimista. Viranomaistyön pitää olla tehokasta ja laadukasta. Tehdyt suoritteet kirjataan Tarkastaja –ohjelmaan, josta saadaan tarvittavia yhteenvetoja ja raportteja. Toiminnan laatuun pyritään kiinnittämään jatkuvasti huomiota ja toimintatapoja pyritään kehittämään yhdessä muun ympäristöterveydenhuollon kanssa.

9 KOULUTUS

Ekstranettista löytyy päivitetyt koulutustiedot. Koulutukseen osallistutaan kulloinkin ajankohtaisten aiheiden ja koulutustarpeiden mukaan (uudet painopistealueet ja projektit).

10 VARAUTUMINEN ERITYISTILANTEISIIN

Tuoteturvallisuusvalvonnan kriteereissä kehoitetaan ottamaan huomioon erityistilanteiden vaatima työaika. Erityistilannesuunnitelma on laadittu ja suunnitelma on liitteessä 2, joka päivitetään vuosittain.

11 VIESTINTÄ

Viestinnästä on selvitys ympäristöterveydenhuollon valvontaohjelman yhteisessä osiossa.

Liite 1 Kuluttajaturvallisuusvalvonnan painopistealueiden kohteiden valvontasuunnitelma vuosina 2011-2014

a)	b)	c)	d)			TARKASTUKSET		TARKASTUKSET		TARKASTUKSET		TARKASTUKSET	
	Valvontakohteet	Kohdemäärä	Valvontakäyntien tarve (lkm/kohde/vuosi)	Arvio yhden valvonta- käynnin kestosta (h)	Tarkastusaika vuosi- tasolla/ kohde (htpv)	2011	htpv	2012	htpv	2013	htpv	2014	htpv
	Kuluttajapalvelut												
1.1	Huvi- / teemapuisto,tivoli, sirkus, eläintarha tai kotieläinpuisto	2	1	8	2,1	2	2,1	2	2,1	2	2,1	2	2,1
1.2	Kuntosalit	28	0,33	4	4,9	10	5,3	9	4,8	9	4,8	9	4,8
1.3	Laskettelukeskus tai muu rinnekeskus	0	1	8	0,0								
1.4	Leikkikenttä tai -puisto, asukaspuisto	137	0,25	4	18,3	34	18,1	34	18,1	34	18,1	35	18,7
1.5	Sisäleikkipaikat sisäleikkipaikat omana palvelunaan	2	1	5	1,3	2	1,3	2	1,3	2	1,3	2	1,3
1.6	Rullalautailupaikka tai vastaavanlainen pyöräilypaikka	5	0,5	3	1,0	5	2,0			5	2,0		
1.7	Ohjelmapalvelu	8	0,5	6	3,2	4	3,2	4	3,2	4	3,2	4	3,2
1.8	Kiipeilykeskukset/-seinä, muu kuin ed. kohta	3	0,5	5	1,0	3	2,0			3	2,0		
1.9	Ratsastustalli tai muu ratsastuspalvelu	1	0,5	6	0,4	0		1	0,8			1	0,8
1.10	Kartingrata	1	0,5	6	0,4	1	0,8			1	0,8		
1.11	Uimahalli/maauimala/kylpylä/vastaava	21	1	5	14,0	21	14	21	14	21	14	21	14
1.12	Uimaranta	11	1	2	2,9	11	2,9	11	2,9	11	2,9	11	2,9
1.13	Talviuintipaikka	3	1	2	0,8	3	0,8	3	0,8	3	0,8	3	0,8
1.14	Tatuointi,lävistys tai muu kehonmuokkaus- palvelu	8	0,33	2	0,7	3	0,8	3	0,8	2	0,5	3	0,8
1.15	Turvapuhelinpalvelu tai muu vastaava	2	0,33	4	0,4	2	1,1					2	1,1
1.16	Yleisötilaisuus	10	0,5	3	2	5	2,0	5	2,0	5	2,0	5	2,0
	Yhteensä	242			53,4	106	56,4	95	50,8	102	54,5	98	52,5

ERITYISTILANTEET LAHDEN KULUTTAJATURVALLISUUSVALVONNASSA**TUOTETURVALLISUUSLAINSÄÄDÄNNÖN MUKAINEN ERITYISTILANNE**

Tuoteturvallisuuslainsäädännön soveltamisalalle kuuluva erityistilanne voi olla esimerkiksi:

- kuluttajapalvelun suorittamiseen liittyvä onnettomuus (esim. ohjelmapalveluyrityksessä tai yleisötilaisuudessa tapahtuva vakava onnettomuus, jossa voi olla useita kuolonuhreja)
- muu vakava onnettomuus, jota käsitellään tiedotusvälineissä ja jonka yhteydessä tulee esille epäily tuoteturvallisuuteen liittyvien vastuiden laiminlyönnistä.
Esim. tulipalo kohteessa, jossa suoritetaan kuluttajapalveluita ja asian käsittelyn yhteydessä tulee esille epäily asiakasturvallisuuteen liittyvistä seikoista, kuten asiakasturvallisuuteen vaikuttavan henkilöstön määrän riittävydestä
- kulutustavaraan liittyvä äkillisesti ilmenevä vaaratekijä (esim. myrkytys johtuen tuotteen koostumuksen muutoksesta, raaka-aine-erän virheellisyydestä, tuotantolinjan saastumisesta tai elinkeinonharjoittajan omavalvonnan puutteellisuudesta).

Tiedon saaminen vaarasta tai onnettomuudesta toiminnanharjoittajalta

KuTuL 4 §:ssä asetetaan toiminnanharjoittajalle velvollisuus ilmoittaa vaarasta (mm. tapahtuneesta onnettomuudesta) välittömästi valvontaviranomaiselle. Käytännössä tämä tehdään Tukesin Internet-sivuilla olevaa lomaketta käyttämällä. Lahden kaupungin Internet-sivuilla on myös lomake ilmoituksen tekoa varten. Toiminnanharjoittajat tuntevat tämän velvollisuuden valitettavan huonosti. Näin ollen valvontaviranomaisen onkin heti tiedon onnettomuudesta tai vaarasta saatuaan oltava yhteydessä toiminnanharjoittajaan ja kerrottava laissa asetetusta velvollisuudesta sekä ohjeistettava toiminnanharjoittajaa tekemään ilmoitus tietojen saamiseksi tilanteesta.

Toimintaympäristö ja huomioonotettavat erityispiirteet

Toimialue

Toimialueena Lahden kaupunki

Väestö

Asukasluku n. 100 500

ERITYISTILANTEISIIN JOHTAVIEN RISKIEN TARKASTELU

Lahdessa ei arviomme mukaan ole erityisen ”suuririskisiä” palveluja tarjolla. Täällä on kirjoilla esim. kahdeksan ohjelmapalveluja tarjoavaa yritystä, mutta suurin osa aktiviteeteista tapahtuu Lahden ulkopuolella. Tietoomme on tullut hyvin vähän ilmoituksia kuluttajapalvelujen tai kulutustavaroiden aiheuttamista vaaratilanteista. Suurin työllistävä/ seurattava ryhmä on leikkikentät, joiden valvontaan aiomme kohdistaa voimavaroja myös jatkossa.

VARAUTUMINEN ERITYISTILANTEISIIN

TIEDON SAANTI

Tieto erityistilanteesta (esim. onnettomuudesta tai kulutustavaraan liittyvästä vakavasta vaaratekijästä) voidaan saada mm:

- toiselta paikallisviranomaiselta (esim. poliisi, pelastuslaitos, terveyskeskus)
- Kuluttajavirastosta tai aluehallintovirastosta
- tiedotusvälineiden edustajalta (toimittaja soittaa ja kysyy asiasta)
- tiedotusvälineistä(uutiset)
- muuhun ympäristöterveydenhuoltoon liittyvän valvonnan kautta
- kuluttajilta (yhteydenotto / ilmoitus)
- toiminnanharjoittajalta itseltään (KuTuL 4 §:ssä säädetty ilmoitusvelvollisuus) tai
- kilpailevalta toiminnanharjoittajalta.

Olemme laittaneet myös Lahden kaupungin Internet-sivuille lomakkeen, jolla ilmoitus voidaan tehdä.

HENKILÖSTÖRESURSSIT

Kulutustavaroiden ja kuluttajapalvelusten turvallisuudesta annetun lain 23 ja 24 §:n mukaisten valvontakeinojen käyttäminen on delegoitu johtavalle terveystarkastajalle.

Erityistilanteessa johtava terveystarkastaja neuvottelee terveystarkastajan kanssa lisähenkilöstön rekrytoinnista tilapäisesti ongelmatilanteen hoitoon. Koko henkilöstön valmiuksia pidetään jatkuvasti yllä myös tuoteturvallisuusvalvontaa ajatellen. Lähinnä tällainen laajempi henkilöstön tarve saat-taisi olla jonkin vaarallisen kulutustavaran nopea poisto markkinoilta ja tähän toimeksianto tulisi Tuke-silta.

TOIMENPITEET ERITYISTILANTEESSA

- kuluttajille ja sivullisille aiheutuva vaara on poistettava ja vaaran leviäminen on estettävä
- varmistaudutaan, että vaaraa aiheuttava toiminta on tosiasiallisesti lopetettu
- konsultoidaan Tukesia ja aluehallintovirastoa
- tarkastuksen tekeminen kuluttajapalvelun suorituspaikalle
- onnettomuuspaikkaan tutustuminen ja olosuhteiden dokumentointi
- näytteen hankkiminen kulutustavarasta (tarvittaessa)
- tuotteen testauttaminen / toimittaminen laboratorioon Tukesin antamien ohjeiden mukaisesti
- pyydetään toiminnanharjoittajalta mahdollisimman tarkat tiedot tapahtuneesta (jotta ei olla pelkäs-tään tiedotusvälineiden antamien tietojen varassa): KuTuL 4 § mukainen ilmoitus (lomake Tukesin Internet-sivuilla)
- välitetään lomake tiedoksi Tukeisiin ja aluehallintovirastoon
- pidetään tapahtumakirjanpitoa/muistiota

VIRANOMAISYHTEISTYÖ

Erityistilanteessa ovat yhteistyökumppanit:

Pelastuslaitos
Päijät-Hämeen pelastuslaitos, puh. 03-877 3112

Poliisi
Lahden kihlakunnan poliisilaitos. puh. 03-85 800

Terveyskeskus
Lahden kaupungin terveyskeskukset, puh. 03-81 811

Tukes ja AVI (Etelä-Suomen aluehallintovirasto)

Yhteistyöstä eri paikallisviranomaisten kanssa sovitaan tilannekohtaisesti ja tarpeen mukaan. Olemme luoneet henkilökohtaiset kontaktit jo aikaisemmin eri paikallisviranomaisten edustajiin.

TIEDOTTAMINEN

Tiedottamisesta vastaa terveysturvallisuuden johtaja, joka voi siirtää tiedottamisvastuun johtavalle terveys-tarkastajalle. Erityistilanteen laajuus ja vakavuus huomioon ottaen voidaan järjestää myös yhteinen tiedotustilaisuus muiden paikallisviranomaisten kanssa. Niistä sovitaan tapauskohtaisesti. Kaupungin tiedotustoimisto avustaa tarvittaessa tiedotteiden laadinnassa ja jakamisessa.

Tiedottamisväline, varajärjestelmä:

Ensisijaisesti sähköiset viestintävälineet (e-mail), käyttäen apuna kaupungin omaa tiedotustoimistoa. Toissijaisena välineenä käytetään telekopiojärjestelmää sekä erityisen merkittävissä tapauksissa tiedotustilaisuutta.

Keskeisimmät paikalliset tiedotusvälineet:

ETELÄ-SUOMEN SANOMAT	Toimitus@ess.fi
Lahden Radio	lahden.radio@yle.fi
Radio Voima	toimitus@radiovoima.fi
UUSI LAHTI	uula.toimitus@uula.ess.fi
Lahden Viikkouutiset	lahden.toimitus@keskiuusimaa.fi

JÄLKIVARMISTUS

Jos toiminnanharjoittajalle määrätään (väliaikainen) kielto tai käytetään muita KuTu -laissa säädettyjä valvontakeinoja, tarkastetaan, että toiminnanharjoittaja noudattaa päätöstä. Raportoidaan tilanteesta päätöksen antajalle (esimies / Tukes).